

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Forma literarum institue[n]di duos Commissarios simul, qui procedant
pariter & coniunctim.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

Docet tamen Simancas de catho. inst. tit. 64. nu. 11. testium examinationem ab ipso Inquisitore fieri debere, nec alteri committendam, nisi cum testes sunt impediti, ad quos nec iudices ire facile possint aut debeant; quod non negamus: neque enim facile debent Inquisitores vices suas committere, sed tunc cum iusta causa postulat: nam quæ ab Inquisitoribus geruntur, maturius & prudentius facta esse præsumuntur, quam quæ ab eorum substitutis fiunt.

Ac de hac quidem testium examinatione alteri non committenda, cum Inquisitor est presens, nec legitime impeditus, in Hispanensi instructione anni Domini MCCCLXXXIII. c. 17. his verbis a nobis latine redditus cautum est: Item Inquisitores per se ipsos recipiant & examinent testes, nec committant eorum examen notario vel alteri personæ: nisi testis esset ita infirmus, quod non posset ante Inquisitorem comparere, & Inquisitor non esset honestum ire ad recipiendum testis dictum, vel esset impeditus: nam eo casu posset Inquisitor committere examen testis iudici ordinatio ecclesiastico loci, & alteri personæ provide & honesta, quæ sciat bene examinare cum notario, & referat modum, quem tenuit testis in deponendo. h. ec. ibi.

Quamquam autem extra Hispaniam non tenetur necessario Inquisitores. Apostolici huius instructionis decretum observare, ut alibi copiosius scripsimus, possuntque inspecto vel iure communi, vel privato, vel consuetudine aliqua, non modo cetera, sed etiam testium examinationem committere, tutius est tamen, ut per se ipsos eos interrogent atque examinent, ut dictum est.

Commissarijs vero suis alibi constitutis propterea & hoc & alia committere coguntur, quia non possunt ipsi Inquisitores per se alibi constitutos testes examinare, ceteraq; transigere.

Iam hoc ipsum quod de Inquisitoribus Apostolicis diximus, in episcopis quoque locum habere censemus, in his locis, in quibus non sunt Apostolici Inquisitores: ut videlicet ipsi Episcopi per se testes in causa fidei examinent, ob eandem causam.

In prædictis enim omnibus, & alijs ex eisdem modo aliquo emergentibus, dependentibus, & connexis, &c.] Utiles est admodum hæc clausula, ad tollendas varias difficultates, quæ in negotio inquisitionis occurrere solent, de quibus facile a cavillosis & fraudulentis reis opponi posset ex omissione huius partis, ad differendum inq; iudicium. Cum enim causa principalis tractatur, aliqua questio incidere potest, vel quippiam emergere, quod cum ad causam principalem immediate non pertineat, negotium posset iudicibus faceffere: quo fit ut optimo consilio in commissione addatur præfata clausula.

Quæ autem dicantur incidentia, dependentia, emergentia, & connexa, tradit Specul. titu. de incidenti quaestione. & glossa in l. quod iussit. §. prætor. ubi copiose Doctores. ff. de re iudi. item Doctores in l. quæ, quæ, & in l. 1. c. de ordine iudicior. & in l. 1. c. 2. de ordi. cognitio.

Diffinitiva dumtaxat sententia omnium impunitum & relapsorum, &c. nobis penitus reteruata.] Ceterorum ergo delinquentium sententias

A veluti suspectorum redeuntium, fautorum, receptatorum & similibus, Inquisitorum commissarij virtute acceptæ subdelegationis ferre possent: immo et suas in relapsos & impenitentes possent pronuntiare, quoties generaliter illis forent Inquisitorum vices commissæ. quod non obscure videtur hoc loco sentire Emericus, dum specialiter sibi reservat sententias relapsorum, & impenitentium, indicans commissarios eas tunc posse ferre, cum Inquisitor specialiter sibi non reservasset: cui opinioni manifestius ad stipulatur idem Emericus paulo post num. 42. circa finem, ibi: Parati vobis committere, quatenus ad diffinitivam sententiam procedatis. & in me. 44. ibi: vsque ad sententiam diffinitivam inclusive procedere valeatis.

Et hanc sententiam summo iure veram esse existimo: nam cum Inquisitores sint principis delegati, hanc etiam facultatem poterunt suis commissarijs subdelegare. e. c. super. de offic. delegati. l. a. i. a. C. de iudi.

Ceterum quia res est magni ponderis, cum de vita hominis agatur, tutius erit hanc potestatem Commissarijs non tribuere, ut optime etiam hoc loco indicat Emericus. Jam de commissarijs amplius differat auctor 3. par. q. 13. & seq. ubi & nos copiose cum eo differimus.

Forma litterarum instituendi duos commissarios simul, qui procedant pariter & coniunctim.

Rater N. ordinis Prædicatorum, &c. 41
Venerabilibus, & nobis in Christo dilectis religiosiis viris fratribus, tali & tali, ordinis talis: Salutem in auctore & conservatore, &c.

Quia secundum canonicas sanctiones integrum est iudicium, quod plurimorum sententijs confirmatur: & negotium talis viri delati, capti, & detenti pro hæretica pravitare sit negotium nimis arduum atq; graue: attetis circumstantijs criminis, & personæ: capropter, ut fidei negotium arduum antefatum maturius peragatur, & in eo securius procedatur: ac consultius sine debito terminetur: Vobis duob. pariter coniunctim, & non vni sine altero committimus plenariè vices nostras, ac plenariè procededi potestatem in dicto fidei negotio, & in omnib. ex illo emergentibus, incidentibus, & connexis, etiam vsq; ad diffinitivas sententias exclusivè concedimus facultatè, tenore præsentium nostrarum litterarum. In cuius rei testimonium, præfatas nostras litteras nostri sigilli appensione iussimus communiri.

Forma alia secunda pro eodem.

Rater N. ordinis Prædicatorum, &c. 42
Magna prudentia religiosiis viris fratribus tali, & tali, ordinis talis: Salutem in auctore & conservatore: &c.

ad ha.
u sciat
t scia.
& pra
g adu
& ad
stati
posui.

Ec. Ve
N. ordi
onfer

tatis la
s pluri.
o cotra
ralidus
ijs pla
occupa
accede
le cum
imur in
tale de
donec
imatur
nibus co
in duxi
&c.

Prin. N
arij seu
is, pos
ficu re
cus ve
debeat
tu. De
ad hanc
merito
uc præ
nus.
preffe,
s, & c.
Inqui
ris est.
conces
quod a
Vt et
& libe
telli
e ac ip
& de
et hac
facul
heret.
verbo
haret.
eruari
verbo
cet.